

Zelfstandige wandelroute in en rond St. Mark's Church-In-the-Bowery

Welkom in St. Mark's Church-In-the-Bowery, de oudste plek in New York City waar vanaf het begin van het bestaan van de kerk altijd diensten gehouden zijn, en de op één na oudste kerk in Manhattan. Op het terrein van St. Mark's bevinden zich niet alleen prachtige gebouwen en graven; St. Mark's heeft bovendien een geschiedenis die typisch New Yorks is. De kerk staat officieel ingeschreven in de *National Register of Historic Places* en is in 1966 tot New York City Monument verklaard.

St. Mark's en de grond waarop de kerk staat vormen een herinnering aan de vroegere grote 'bouwerie', een Nederlandse boerderij die Peter Stuyvesant, de toenmalige gouverneur van Nieuw Amsterdam, in 1651 kocht van de West-Indische Compagnie. Na de dood van Stuyvesant in 1672 werd hij begraven in de grafkelder onder de familiekapel die hij in 1660 had laten bouwen. Petrus Stuyvesant, de achterkleinzoon van Stuyvesant, schonk de kapel in 1793 aan de Episcopale kerk, onder voorbehoud dat er een nieuwe kapel gebouwd zou worden, en op 25 april 1795 werd de eerste hoeksteen van St. Mark's Church In-the-Bowery gelegd.

1. Sanctuarium: Het hoofdgedeelte van de kerk, dat ontworpen is in de laat-*Georgian* bouwstijl, was gereed en werd gewijd op 9 mei 1799. De kerk is gebouwd met gebruikmaking van veldsteen door architect en metselaar John McComb Jr.

2. Toren: De toren, gebouwd in de stijl van *Greek Revival* in 1828, wordt toegeschreven aan Martin Euclid Thompson en Ithiel Towne. Thompson heeft ook de renovatie van het Sanctuarium op zijn naam staan (rond 1836). Tijdens de renovatie werden de originele zware rechthoekige pilaren die het balkon ondersteunden vervangen door de huidige slanke pilaren in de stijl van *Egyptian Revival*, waardoor ook het zicht vanuit de gangpaden heel wat beter werd.

Klok: De huidige klok vervangt de klok die geïnstalleerd was door de firma E. Howard en Co. uit Boston. De vorige klok dateerde uit de laat 19de eeuw en was beschadigd bij een brand in 1978. Het originele klokmechanisme bevindt zich in de West Yard, en de kerkklok bevindt zich in de East Yard. De windvaan dateert uit 1836.

3. Hek: Het smeedijzeren hek, toegeschreven aan Martin Euclid Thompson, werd geplaatst in 1838.

4. Portaal: Rond 1858, van smeedijzer, toegeschreven aan James Bogardus, een bekende vroege voorstander en vernieuwer van het gebruik van smeedijzer in bouwwerken. De manier waarop hij smeedijzer in het buitenwerk toepaste, heeft later geleid tot het gebruik van staal in de constructie van complete gebouwen.

5. Abe Lebewohl Park: dit driehoekige perkje wordt beheerd door *New York City Parks Department* en werd door Publieke Werken in het kader van werkverschaffing in 1938 aangelegd. Het is genoemd naar Abe Lebewohl, een Oekraïense immigrant, die de eigenaar was van de beroemde 2nd Avenue Deli. Lebewohl heeft ervoor gezorgd dat het perk in de jaren '80 gerenoveerd werd en weer deel van de buurt ging uitmaken.

6. “Inspiratie” en 7. “Aspiratie”: de standbeelden van Noordamerikaanse Indiaanse mannen zijn gemaakt door beeldhouwer Solon Borglum, de broer van de beeldhouwer van de beroemde koppen van Amerikaanse presidenten op Mt. Rushmore. Ze werden aangekocht door predikant Norman William Guthrie in de jaren '20 van de twintigste eeuw. Dominee Guthrie geloofde in kunst als religieuze expressie en bracht veel verschillende kunstenaars naar St. Mark's – een traditie die tot op de dag van vandaag gehandhaafd wordt. Voorbeelden van kunstenaars die in St. Mark's hebben opgetreden zijn Harry Houdini, Patti Smith, Allen Ginsberg, Martha Graham, Khalil Gibran, Ishmael Reed en Sam Shepherd. Twee beelden van leeuwen bewaken de kerkdeuren. Ook zij zijn aangekocht door Dominee Guthrie. De leeuw is het symbool van St. Marcus.

8. Oost Yard en 9. West Yard: Onder beide binnenplaatsen bevinden zich stenen grafkelders, waarin rijke Newyorkse families bijgezet zijn die in de eerste helft van de 19de eeuw in St. Mark's ter kerke gingen. Het is nu verboden om stoffelijke overschotten te begraven in Manhattan, hoewel het bijzetten van urnen na crematie nog wel gebeurt in de grafkelder in de West Yard.

Bijzondere grafkelders zijn die van Petrus Stuyvesant, A.T. Stewart, Nicholas Fish, Gideon Lee, Abraham Schermerhorn, Elizabeth Beekman, Daniel Tompkins en Philip Hone.

In 1968 werd het *Preservation Youth Project* opgericht. Medewerkers van dat Project hebben de restauratie en tuinaanleg van de East en West Yards voor hun rekening genomen.

10. Borstbeeld van Petrus Stuyvesant: dit beeld is ontworpen door de Nederlandse beeldhouwer Toon Dupuis. Op 5 december 1915 werd het door koningin Wilhelmina en de Nederlandse regering aangeboden aan St. Mark's.

11. Parochiehal: Het gedeelte van natuursteen is in 1835 aangebouwd door John C. Tucker. De bakstenen toevoeging is gebouwd door James Renwick Jr. in 1861.

12. Kerkklok: Uit 1836. De barst is ontstaan bij de brand van 1978. De kerkklok luidde bij de begrafenis van zowel John F. Kennedy als Martin Luther King Jr.

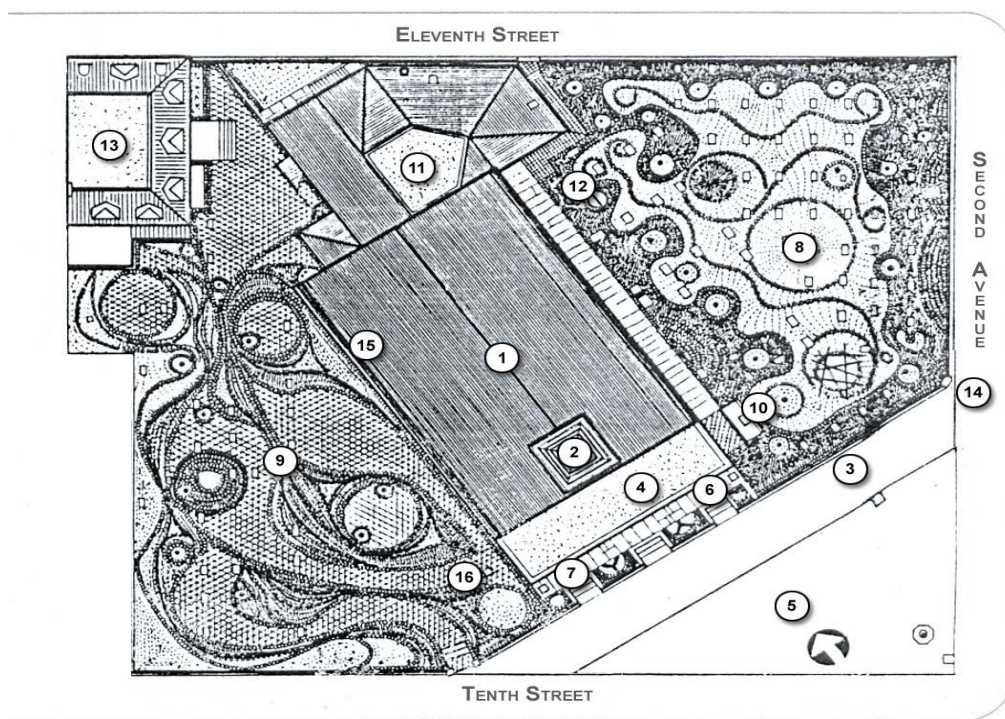
13. Pastorie uit 1901: De vooraanstaande Amerikaanse architect Ernest Flagg, die bekend is om zijn expertise in de *Beaux-Arts* stijl, heeft de pastorie ontworpen in 1900. De pastorie werd zwaar beschadigd bij een brand in 1988.

De Edelman Partnership maakte daarna een nieuw ontwerp met het oog op een alternatief gebruik. De pastorie werd opnieuw geopend in 1999 als het *Neighborhood Preservation Center* en biedt tegenwoordig onderdak aan de *St. Mark's Historic Landmark Fund*, de *Greenwich Village Society for Historic Preservation*, de *Historic Districts Council* en andere groepen wier doel het behoud en de verbetering van de stedelijke omgeving is.

14. Stenen fontein: De fontein is gewijd aan Elizabeth Singler van Beuren, geboren op 22 maart 1831 en gestorven op 22 juli 1908. Zij ligt begraven op dit kerkhof aan de westkant van de kerk.

15. Glas-in-lood ramen: De glas-in-lood ramen werden geplaatst in 1885 op de begane grond en het balkon in het sanctuarium. In 1978 werden de bovenste ramen beschadigd door brand. Deze ramen werden vervangen door moderne vensters, ontworpen door de architect Harold Edelman.

16. Borstbeeld van Daniel D. Tompkins: Oliver Grymes maakte dit bronzen borstbeeld. Het werd op 2 november 1939 aan de kerk aangeboden door de U.S. Daughters of 1812.



Vertaald door Wijnje de Groot en Hanny Veenendaal.



Dit programma wordt gedeeltelijk gesteund door gemeentelijke fondsen van de New York City Department of Cultural Affairs.

Welwillend ter beschikking gesteld door het St. Mark's Historic Landmark Fund. Voor meer informatie over het Landmark Fund en zijn programma's, of over de culturele geschiedenis van St. Mark's Church In-the-Bowery, kunt u bellen naar 212-228-2781, of kunt u kijken bij www.smhlf.org.